

7. »Svetniško reklo«

Ustanovitelj Opus Dei –
življenjepis sv. Jožefmarija
Escrivája.

18. Apr. 2020

↗ Nazaj na kazalo

Sveta Terezija pripoveduje, da je v nekem obdobju trpela huda nerazumevanja, saj je njen spovednik nekatera nadnaravna dejstva, ki jih je doživljala, pripisoval delovanju hudiča. Ravno tako so bili o tem prepričani dobri ljudje tistega kraja. Veliko hudega je prestajala,

dokler ni prišel mimo sv. Peter Alkantarski. Ko je to slišal, pripoveduje svetnica, »je iskreno sočustvoval z menoj in mi zagotovil, da je to, kar sem pretrpela, namreč nasprotovanja dobrih in pobožnih, med najbridkejšimi trpljenji na zemlji«. ^[1]__

Nasprotovanje, ki ga je trpel ustanovitelj, je bilo zelo dolgotrajno in njegov potek silno zapleten. Prvi priokusi grenkobe segajo v začetek tridesetih let. V tistem času je v svojih *Zapiskih* dejal:

V teh dneh so se po mojem védenju nad nas spravili patri iz treh različnih ustanov. Nasprotovanje dobrih? Hudičeve zadeve. ^[2]

Znano je – in dogaja se pogosteje, kot bi si človek mogel misliti –, da hudič dobre namene kakega kristjana izkorišča za to, da razburja mirno vest njegovega bližnjega, če seveda Bog to dopušča. Ta misel, da so

včasih dobri ljudje v spotiko
pravičnemu, preveva katarino z dne
14. septembra 1940. Takole pravi:

Hude stiske. Nerazumevanje in
obrekovanje. Spletke hudobnih in
nasprotovanje dobrih. V veliki meri,
četudi nadnaravni nagib pozna samo
Bog, je bil človeški povod M.
Verjamem, da njegov namen ni slab.

[3]

Toda »nasprotovanje dobrih« ni bilo
kratkotrajen pripetljaj. Vsebovalo je
neko edinstveno sestavino, in sicer se
je dejstvu, da so gonjo sprožili
redovništvu predani ljudje, zatem
pridružilo še delovanje tistih, ki so s
tem nadaljevali in to raznesli na vse
strani. Z vso pravico torej
Jožefmarija pravi:

Poleg nasprotovanja dobrih tudi ni
manjkalo – in ne manjka –
prekanjenih neumnežev, ki so na
osnovi mnogih polresnic,
marsikatero zmote in precejšnjega

števila namernih klevet trdovratno in brez kakršnekoli človeške obzirnosti organizirali zganjanje hrupa proti nam. In vse to so potem ljudje iz nevednosti ali po neumnosti brez slabih namenov raztrobili naokrog.^[4]

Na takšno enostransko zganjanje hrupa se je ustanovitelj odzval tako, da je zase in za svoje uvedel zakon tišine – zakon, ki je v primeru napadov obvezoval k izvajanju politike zaprtih ust: molčati, vedno molčati. Brez pritoževanja, brez komentarjev. Nadejal se je, da se bodo razburjeni duhovi sčasoma pomirili in se bo prah pognal ter bo naposled vse skupaj pahnjeno v pozabo. Zaupal je, da bo **sito časa** presejalo tiste žalostne dogodke in jih spremenilo v obrobne spomine, **oddaljene in spokojne, ki ne bodo nikomur povzročali grenkobe.**^[5]

Z veliko mero potrpežljivosti je pustil, da je minilo precej let, preden se je lotil opisovanja preteklih stisk. Nato je previdno, brez prenačlenosti, dogodke predstavil v pismu, namenjenem njegovim hčeram in sinovom. To je bilo leta 1947. Potem je besedilo trikrat pregledal in sproti omilil svoje izraze. Končno ga je po preteku skoraj dvajsetih let dokončal leta 1966. Kot je bilo že omenjeno, je to razlog za dvojno datiranje tega pisma.^[6]—

Prvi odstavek v pismu so precej obetavni in bralcu vzbudijo pričakovanje pravcatega zgodovinskega poročila:

Neurje se je precej poleglo. Izpolnil bom navodilo, ki sem ga prejel od zgoraj, od ljudi, ki imajo v Cerkvi oblast in so mi rekli, naj spregovorim o nekaterih stvareh, ki sem jih skušal zamolčati, četudi nisem mogel

povsem preprečiti tega, da bi moji otroci zanje izvedeli.^[7]

A vseeno je ustanovitelj svojo namero le delno uresničil. Kajti bolj kot zgodovinskemu poročilu je pismo podobno orisu razdrobljenih in anekdotičnih pripetljajev, o katerih pripoveduje z odporom, brez časovnega sosledja in ne da bi jih razdelal. Lahko še dodamo, da podrobna opisovanja zaobide, da namenoma zamolči imena za preganjanje odgovorih oseb in da se izogne sodbam o namenih in nagibih. ***Poskušam***, pravi pisec, ***ne pretiravati z opisovanjem ter vam prihraniti marsikateri nepričakovan in krut dogodek, ki se zdi iztrgan iz srednjega veka.***^[8]

Kakorkoli že, ne gre za poročilo, ki bi sledilo kakšnemu izdelanemu predstavitvenemu načrtu. Avtorju ne manjka pripravljenosti in dobrih namenov, vendar je občutiti umsko

prizadevanje, da se ne bi dotikal nečednega ozadja te zadeve. Tako je torej pripoved omejena na podajanje posamičnih vtisov, na **družinsko kramljanje**, sestavljeno iz koščkov spomina in brez priročnih dokumentov, na katere bi se mogel sklicevati.^[9] Očitno ustanovitelj je in ni hotel povedati vsega o tem poglavju zgodovine Dela, kajti družinsko pismo ni ravno najprikladnejša književna zvrst za zgodovinopisje. V resnici je bila ovira nekje drugje. Jožefmariju se je upiralo govoriti o sebi, pa čeprav v tretji osebi. Vendar je hotel ubogati ukaz iz Vatikana, ki mu je naročal, naj o tem spregovori svojim hčeram in sinovom. Tako je še enkrat trčil ob svoje staro geslo **skriti se in izginiti** ter se je branil razkrivanja svoje zasebnosti, ki je neločljivo povezana z zgodovino Dela v času »nasprotovanja dobrih«.

Predpostavka, da je Jožefmarija pri tem opravilu okleval, ni prav nič za lase privlečena, saj je primoran to priznati že takoj na začetku: ***Pišem vam, otroci moji, s težavo. S težavo zato, ker so mi predlagali, naj vam povem nekaj o svoji duši.***^[10]

Glede na nadnaravni zorni kot ustanoviteljevega pisanja bi lahko besedilu dali naslov: »Razprava o stiskah – kako iz preganjanja izluščiti duhovno korist, ne da bi pri tem izgubili mir in veselje«. Kajti to pa drži, da lahko bralec tega pisma nenehno odkriva koristne nauke visoke duhovne plemenitosti.

* * *

Nemogoče je spraviti v red tisto kaotično množico izjav in dejanj, govoric in laži, ki sestavljajo obrekovalsko kampanjo. Vsemu navkljub pa velja v grobih potezah in brez anekdotičnih pripetljajev orisati tok dogodkov. Na začetku, leta 1940,

je bil Jožefmarija tarča posameznih kritik in govoric. To je bil čas, ko je namigoval na svoje **stiske**. Kmalu zatem – na osnovi neizpodbitnih dokazov, da je proti njemu in njegovemu Delu sprožena kampanja – ni mogel drugače, kot da jo opredeli kot **nasprotovanje dobrih**, saj je vedel, kdo so bili njeni pobudniki. Pozneje se je ta **organizirana in naklepna** kampanja razrasla v preganjanje, v **vztrajno in kruto preganjanje**.^[11]

Ustanovitelj je le stežka uporabil takó ostro besedo. Upiral se je temu zaradi misli, da so napadi prihajali od oseb, pripadajočih ustanovi, ki jo je imel rad iz vsega srca. Podobno držo je privzel tudi opat samostana Montserrat. Toda – kot je slednjemu dejal gospod Leopoldo – kaj drugega kot pravo preganjanje je bila ta surova in razbrzdana gonja, ki so ji bili priča?

»Najbolj pa me čudi to,« je opatu odgovarjal škof, »da vi živite v tem okolju, ki je postalo tako kruto za Opus Dei v tistih krajih, in se potem še sprašujete, 'ali je mogoče nasprotovanju, ki ga je deležen, reči preganjanje'. Povejte mi, ali ni preganjanje, in sicer skrajno okrutno, če to Delo, ki ga vi poznate, cenite in se zanj tako po pravici zanimate, imenujejo prostozidarstvo, krivoverska sekta, podaljšek primera Bañolas, mračno brezno, ki usodno pogublja duše; in če njegove člane ožigosajo z ikonoklasti in hipnotiziranci, s preganjalci Cerkve in redovniškega stanu in še z mnogimi podobnimi izmišljotinami; in če zoper njih naščuvajo civilne oblasti ter skušajo doseči zaprtje njegovih centrov, aretacijo njegovega ustanovitelja in obsodbo s strani Rima. Najbolj tragično in boleče pa je, da si prizadevajo sejati razdor z vsemi sredstvi, od spovednice pa do obiskov na domu pri družinah tistih,

ki Delu hočejo dobro. Če to ni
preganjanje, in to nadvse surovo
preganjanje – le kaj bi lahko bilo?»^[12]

Zgodovinsko sosledje dogodkov je
naraščajoče in nezadržno teklo dalje.
Sprva posamični udarci, zatem
organizirana nasprotovanja in
nazadnje razbrzdano preganjanje, ki
je padalo kakor slap po strmi pečini.

Zgodilo pa se je nekaj neverjetnega.
Najsibo da ni bil dovolj dobro
obveščen, najsibo ker se mu je zdelo
nepojmljivo, da bi njegovi bratje kot
orožje uporabljali obrekovanje –
dejstvo je, da je direktor
Kongregacije sv. Alojzija v Madridu
napravil presenetljivo potezo in se
postavil na stran patra Carrilla de
Albornosa, kot izrecno potrjuje v že
omenjenem pismu, v katerem
Jožefmariju pravi, da delujeta »v
popolnem soglasju«, ter ustanovitelja
obtoži širjenja klevet zoper Družbo
Jezusovo.^[13]

Jožefmarija, obdarjen s fino nadnaravno občutljivostjo, je onkraj človeškega dožemanja prav kmalu odkril, kateri je končni smisel tako žalostnih dogodkov. Čim so se na obzorju njegovega življenja zarisala znamenja nasprotovanja, je doumel, da je šlo za božjo stvar, da je bila to od zgoraj poslana preizkušnja. Tako da se je njegova pozornost osredotočila na to, da požanje ***dobrine, zaradi katerih je Gospod dopustil to stisko.***^[14] S tem je položaj dobil novo perspektivo, precej drugačno od gledišča nekoga, ki bi dejstva motril z zornega kota tega sveta. Dogodki so se v ustanoviteljevih očeh javljali prežeti z jasnino nove luči. Privzemali so transcendenten smisel višje stopnje in razsežnosti. Bili so skladni z nekim redom modrosti, z načeli delovanja božje previdnosti.

V nasprotju s površinskim dožemanjem vsakdanje zgodovine je

Jožefmarija od zgoraj zaznaval božjo ureditev stvari. Kar bi se torej opazovalcu brez nadnaravnega pogleda zdelo nerazložljivo protislovje, je bilo za ustanovitelja nekaj oprijemljivo očitnega. Na primer to, da sta bila vedrost in veselje sredi preganjanja združljiva s tesnobo in bridkostjo. Ko namreč človek ljubi Boga zares, ko se duša tesno oklene njegove volje, se povzpne nad žalost in tegobe. Tisti, ki so vztrajali pri svoji nameri, da zrušijo Opus Dei, so pozabljali nekaj zelo pomembnega, na kar nas razumno spominja ustanovitelj:

Ti ljudje pozabljajo, da božja dela – in tudi to Božje delo – gradi Bog. Nasprotno pa človeške spomenike gradi in poruši čas.^[15]

Živo si je Jožefmarija želel, da bi bila tista zarota končana enkrat za vselej. Vedel je, da ključ do zgodovine

navsezadnje tiči v božji volji, kot je v pismu dejal gospodu Leopoldu:

Veliko prosim n. Gospoda, da bi se tisto končalo, če je takšna njegova Volja. Ko dodajam ta pogoj, je s tem v mojo molitev vključena prošnja, naj tako tudi bo, naj bo božja Volja konec preganjanja s strani dobrih, ki ga trpimo. Kakorkoli že, FIAT.^[16]

* * *

Nekoč sta se Jožefmarija in škofijski generalni vikar Casimiro Morcillo sprehajala v okolici Madrida, ko je vikar, zavedajoč se svoje netaktnosti, svojega spremljevalca vprašal: Ali veš, da so te menda kot krivoverca obtožili v Rimu na Svetem oficiju? Ko je to slišal, se je Jožefmarija silno razveselil:

Kako vesel sem, Casimiro! Kajti iz Rima, od papeža, ne more priti nič drugega kot luč in dobro, mu je dejal.

[17]

To čisto veselje duha pa je terjalo visoko ceno njegovih telesnih moči. Da se je namreč mogel zoperstaviti tisti gori klevet, ki so Delo ovirale na njegovi poti proti Rimu, so bili potrebni titanski napor. V tej obrekovalski kampanji je bila na kocki neposredna prihodnost Opus Dei, saj je bila odobritev s strani Rima obvezno izhodišče za vsako cerkveno ustanovo z ambicijami svetovnega obsega. Njegovi telesni izčrpanosti pa se je pridružilo še ogromno breme desetih zaporednih terminov duhovnih vaj, ki so vsakokrat trajale cel teden. Tako mu je minilo poletje 1941.^[18] Ko je bila pred vrati jesen in se je začenjalo novo akademsko leto, je bil Jožefmarija tako izmučen, da se je moral za nekaj dni umakniti na oddih v vas La Granja blizu Segovie. Tam je v spremstvu Ricarda Fernándeza Vallespína pisal in hodil na sprehode.

V četrtek, 25. septembra, je ostal v hotelu. Deloma zaradi vremena, ki je obetalo sive oblake in pršenje, predvsem pa ker je čutil, da mora Álvaro del Portillo nujno sporočiti novico, od katere mu je žarela duša:

Danes sem sveto daritev in celoten dan izročil za svetega očeta, za njegovo osebo in namene, mu je pisal. Po posvetilnih besedah sem (ob istočasni gotovosti, da mora biti Delo papežu zelo ljubo) začutil notranji vzgib, da storim nekaj težkega, ob čemer so mi prišle solze v oči. In z žgočimi solzami v očeh sem na korporalu gledal Jezusa v evharistiji ter mu s srcem resnično rekel: »Gospod, če ti tako hočeš, sprejem krivico.« Katera je ta krivica, si gotovo predstavljaš: uničenje celotne božje dejavnosti.

Vem, da sem mu ugajal. Le kako naj bi zavrnil to dejanje zedinjenosti z njegovo Voljo, če me je za to prosil?

Že nekoč prej, leta 1933 ali 1934, sem to storil in samo On ve, kaj sem ob tem prestal.

Sin moj, kako čudovito žetev nam bo pripravil Gospod, potem ko nas bo naš sveti oče spoznal v resnici (ne iz obrekovanja) in bo v nas prepoznal svoje nadvse zveste otroke – takšne, kakršni smo – ter nas blagoslovil!^[19]

Enako kot leta 1933, vendar tokrat znotraj maše, je Jožefmarija začutil notranjo spodbudo, naj Gospodu kot žgalno daritev skupaj s svojim ustanoviteljskim poslanstvom žrtvuje celotni apostolat Dela. Tik zatem ko je izrekel posvetilne besede, ga je Gospod nenadoma prosil, naj svobodno sprejme uničenje Dela, božje stvaritve, ki se je takrat z muko prebijala skozi strašno zarotniško kampanjo. Ni šlo za medlo možnost izročitve, temveč za stvarno in dejansko zahtevo. In s herojskim zamahom nenavezanosti je duhovnik

v *dejanju edinosti z njegovo Voljo* žrtvoval nekaj, kar mu je bilo mnogo dražje od lastnega življenja.

Ta daritev je bila dovršitev devetih let poslušnosti in popolne podvrženosti božji volji. Dejansko je nekoč, leta 1932, v svojih *Zapiskih* dejal: ***Gospod, tvoj osliček si hoče zaslužiti, da ga bodo imenovali ta, ki ljubi božjo Voljo.***^[20] Mnogo dejanj ljubezni in pokorščine je od takrat vzcvetelo na križu. S to drugo potrditvijo, da ljubeče sprejema božje hotenje, je ustanovitelj postal vreden tega naziva in Gospod mu odtlej ni več pošiljal te trde preizkušnje.

Njegovo trpljenje je tako doseglo vrhunec na križu, ki je večno znamenje posebne božje ljubezni. Po pravici ga je na to spomnil msgr. Carmelo Ballester, škof v Leónu, ko mu je v povezavi s kampanjo, organizirano zoper njega, pisal:

»Gospod vas ima zelo rad, saj vas vodi po kraljevi poti križa.«^[21]

Bridkost in sreča sta se za duhovnika – to je človeško gledano paradoks – zlivali v eno samo stvar. Zanj je bilo pomembno edino to, da stori božjo voljo. Ali bolje rečeno, da se z vso svojo dušo prepusti božji volji, saj ga razburkano dogajanje tistih let ni oddaljilo od nje. Nasprotno, kot bo dejal ob premišljevanju o preteklih krivicah:

Zbližale so nas z Njim. Križale so nas skupaj s Kristusom in nam pokazale – jaz to sedaj vidim kristalno jasno –, da so bridkosti, ki jih doživljamo ljudje, pravične.^[22]

Vendar naj nas to ne zavede. Zedinjenost z božjim hotenjem ni nastopila brez silovitega boja med »starim človekom«, o katerem govori sv. Pavel, in med otrokom, prerojenim v milosti. Premišljevanje božjega otroštva – zavedanje, da je

božji otrok – je bilo balzam, s katerim je mazilil rane, ki mu jih je zadalo to okrutno preganjanje, kot pojasnjuje v pismu Álvaru del Portillu:

Alvarote! Veliko môli in še druge spodbujaj k molitvi za svojega očeta. Glej, Jezus dopušča, da mi sovražnik daje videti, kako vrtoglavo ogromna je ta kampanja neverjetnih laži in blaznih klevet; in animalis homo se dviga s človeškim zagonom. Po božji milosti vselej zavračam te naravne odzive, ki se zdijo in morda tudi so prepojeni s čutom poštenja in pravičnosti; ter napravim prostor za radostni in sinovski fiat(zaradi božjega otroštva: saj sem božji otrok!), ki me navdaja z mirom, veseljem in samopozabo.[23]

Mir in veselje sta bila odmerek sladkosti, ki jo je v njegovi duši puščal križ. Po drugi plati pa mu je grenila čustva in njegovega duha obremenjevala utrujenost, ki je nanj

vse bolj pritiskala. Brž ko je bilo mogoče, se je umaknil ter izprašal svojo dušo. Tedaj je zgrožen opazil uničujočo spremembo, ki je postajala opazna v njegovem značaju:

Dokopal sem se do tega velikega odkritja: po naravi sem vesel in optimističen. Kljub temu pa so dolga leta boja in vsakovrstnega trpljenja preoblikovala moj značaj, ne da bi se jaz do sedaj tega zavedal. In zdaj je nasmeh zame nekaj naporenega. Zdaj imam tisto resnost osemdesetih let – za katero sem Gospoda prosil pri dvajsetih – in veliko grenkobe.

To je dejstvo, kot je dejstvo tudi to, da sem v duši le ob skrajno redkih priložnostih izgubil gaudium cum pace, morda le za trenutek, kljub vsem notranjim in zunanjim stiskam. Potlačen v nesnago in sramoto sem se čutil srečnega. Mislil sem si: Čast sem že pred mnogimi leti izročil

Jezusu. Če je On ne potrebuje, zakaj bi jo hotel jaz?

Ampak če se vrnem k temi: imam pogoste izbruhe slabe volje, sem resen, izgledam žalosten. Bog pa tega noče niti ni to duh Dela. Trudim se, da bi v naših hišah vladalo veselje, in tako tudi je. Jaz moram prvi dajati zgled. To bo dobro mrtvičenje, neopazno in vedno pri roki! Če moj duhovni oče to odobri, bom svoje posebno spraševanje vesti osredotočil na veselje ... kar je vse prej kot mačji kašelj!

Sklep: nasmeh, nasmeh vedno (!) iz ljubezni do Jezusa Kristusa.

Madrid – hiša lazaristov (Fz. de la Hoz), november 1941.^[24]

* * *

V slabih dvanajstih mesecih, od jeseni 1940, se je s tolikšno naglico razraslo »nasprotovanje dobrih« ter

poseglo po takšnem arzenalu sredstev in vzvodov vplivanja, da je bilo preživetje Dela pravi čudež. Iz nekega pogovora z madridskim škofom v januarju 1941 povzema ustanovitelj naslednje besede o kampanji, ki jo je vodil pater Carrillo de Albornoz: ***Obrekovanje ima – v najboljši veri – popolnoma organizirano po vsej Španiji, in kot pravi pater Segarra, bodo to pripeljali tudi v Rim.***^[25] Pozneje se je znotraj množice nesmislov, ki so sledili, dejansko govorilo, da bo zadeva končala v Rimu. Celo vnaprej – brez čakanja na postopek in sodbo – so naokrog raznesli vest, da je bil Opus Dei že obsojen, njegov ustanovitelj pa suspendiran *a divinis*.

[26]

Toda prvi znani in zanesljivi podatek o tem, da se je pripravljala uradna ovadba Opus Dei na Svetem sedežu, izvira iz junija 1941. Novico z bolečino in nekoliko pretresen

sporoča gospod Sebastián Cirac, ko iz Barcelone piše madridskemu škofu, zato da tega ne bi prej izvedel Jožefmarija:

»Nadvse cenjeni in dragi gospod škof!

Čutim se dolžnega, da vam osebno sporočim, da je pater provincial SJ v teh dneh prispel iz Rima, kjer je patru generalu Družbe Jezusove izročil nekaj zaključkov zoper *Opus Dei*. To je na omenjenega patra generala napravilo tak vtis, da so jih poslali na rimske kongregacije.

Novica prihaja iz verodostojnega vira. O njej je bil preko nekega prijatelja že obveščen tudi gospod škof apostolski upravitelj Barcelone. Morda za zdaj ni primerno, da to izve g. José María. Medtem bomo v soglasju s tukajšnjim škofom pripravili, kar je potrebno za obrambo resnice, pravičnosti in kreposti, kljub obilici dela in

pomanjkanju časa, ki ga imam na voljo.

Priporočam se za vaš blagoslov in vas vdano pozdravljam,

Sebastián Cirac.«^[27]

Z obratno pošto mu gospod Leopoldo odgovarja:

»Dragi g. Sebastián!

Ob povratku z duhovnih vaj so mi izročili vaše pismo, ki je brez datuma in brez poštnega žiga, zato ne vem, kdaj je bilo poslano.

Tako sem izvedel za žalostno novico. Kakšna škoda! Vendar se ne gre prenačiti. Bog, n. G., je nad vsem. Kar se mene tiče, tega ne sme izvedeti predobri g. José María, kajti čeprav vem, da bi reagiral *po svetniško*, bi telesno zelo trpel. Trenutno vodi neke duhovne vaje.

Ne verjamem, da bodo *tam* karkoli storili, ne da bi se uskladili s škofi oziroma jih vsaj povprašali. Ko bo prišel čas za to, nam bo Bog, n. G., pomagal.

Vi pa vseeno storite vse, kar morete. Bog, n. G., ki vam bo poplačal, naj vas pri tem razsvetli.

Naša največja skrb mora biti prizadevanje, da nič od tega ne bi povzročilo škode dušam. Namreč škoda, in to velika, bi nastala, če bi dopustili kakršnokoli diskreditiranje svete Družbe Jezusove. Največja *Opusova* slava bo v tem, da jo bo vedno blagoslavljal. Teh stvari se ne sme zamešati s čim drugim.

In ker je *Opus* resnično *Dei*, se bo On zavzel za to, kar je Njegovo, in nam ga pomagal prav braniti.

Po mojem je najbolje, da se ta novica ne raznese naokrog.

Sporočite mi, kar veste. Zelo vam bom hvaležen.«^[28]

Novica ni prišla v javnost. Poleti 1941 je bil Jožefmarija zaposlen z vodenjem duhovnih vaj za študente in duhovnike, tako da se z mnogimi drugimi nujnimi posli ni mogel ukvarjati.^[29] Ko je prišel september, je bil tako zdelan, da so ga njegovi sinovi prosili, naj si vzame nekaj dni oddiha. Skupaj z Ricardom Fernándežom Vallespínom se je 21. septembra odpravil v La Granjo, kot že rečeno, in se nastanil v Hotelu Europeo. Dva dni pozneje je obiskal monsinjorja Luciana Péreza Platera, segovijskega škofa, ki je v pogovoru načel temo, s katero se ukvarjamo. Kot je povedal Jožefmariju, je škof imel brata jezuita v Loyoli. Od njega je izvedel, da so v hišah Družbe Jezusove imeli na voljo le enostranske in za Opus Dei prav nič ugodne informacije, tako da bi si le stežka mogli ustvariti objektivno

mnenje. Tedaj ga je škof, kakor bi mu sporočal svežo novico, vprašal:

– »Ali veste, da so zadevo spravili v Rim? Moj brat mi je povedal.

– ***Vem, da so se obrnili na Sveti oficij, mu je odgovoril Jožefmarija. In ne morete si zamisliti, kakšen val veselja, celo fizičnega, me je prevzel, ko sem to izvedel: Papež nas zdaj že pozna, čeprav nas pozna v slabi luči, zaradi obrekovanja!***«^[30]

Hitro je ugotovil, da je bila ovadba, ki jo je omenjal brat monsinjorja Péreza Platera, bolj sveža zadeva in da je šlo za obtožbo, vloženo v skladu z vsemi predpisi. V ozadju novice si je Jožefmarija predstavljal, kar je že dalj časa slutil: da se bo poplava obrekovanja, izvirajočega iz Španije, naposled razlila tudi po Rimu.

»Žalostna novica«, ki sta mu jo gospod Leopoldo in Sebastián Cirac skušala prikriti, ga je zadela kakor

strela z jasnega. Dva dni je bilo njegovo srce razdeljeno.^[31] Čutil je človeške vzgibe, kipenje upornosti, ki jo je z božjo milostjo in z vedrim dejanjem božjega otroštva uspel ukrotiti ter znova pridobiti mir in veselje.

Jožefmarija je tako kot gospod Leopoldo utemeljeval svoje upanje na človeških in nadnaravnih razlogih. In imel je še kako prav, saj je rimska kurija previdno skrbela za to, da bi se razgrete strasti pomirile in da bi se obtožbe uležale, in v ta namen so bile uvrščene na strogo čakalno vrsto. Medtem so nekateri španski škofje po nunciju v Rim pošiljali posamezna sporočila o resnici dogodkov. Vendar je bilo očitno, da so bili tožniki glede obveščanja v prednosti, kot dokazuje dejstvo, da je pater general Družbe Jezusove dal na Sveti sedež poslati *poročilo* o Opus Dei s številnimi prilogami (od A do M). Iz Španije

prispele informacije so morale biti tako alarmantne, da je sam pater general v svojem osebnem pismu, priloženem omenjeni pošiljki, ocenil Opus Dei kot »nekaj zelo nevarnega za Cerkev v Španiji«. Dopis je nadaljeval s temi besedami: »Temu, da njegova ekscelenca madridski škof podpira in širi Delo z vsemi sredstvi, se ne gre čuditi. Prav tako me ne čudi, da nekateri škofje kažejo naklonjenost do ustanovitelja, gospoda Escrivája. Dejansko živi vzorno duhovniško življenje in njegova knjiga *Pot* vsebuje zdrav asketski nauk, predstavljen na privlačen način. Toda kdor bi se seznanil s celovitim pogledom na Delo, bi ugotovil, da je ta knjiga namenjena tistim, ki še niso prestali 'iniciacije', četudi so v njej prisotni znaki skrivnostne težnje po obvladovanju sveta s pomočjo nekakšnega krščanskega prostožidarstva; na primer v točki 911: 'Kdaj bo svet naš?' ... In če potem

nekateri trdijo, da je 'Opus Dei' stvar brez kakšne posebne teže, je to zato, ker se Delo zaradi svoje tajne narave le malo kaže navzven; ali pa gre morda za spretno potezo s ciljem ukaniti cerkveno oblast. Vendar ni dvoma, da trenutno ima velik vpliv in da vzbuja pozornost tudi pri civilnih oblasteh.«^[32]

↗ Naslednje poglavje

↗ Nazaj na kazalo

.....

^[1] Sv. Terezija Avilska, *Lastni življenjepis*, Karmel Sora 1998, 30. pog., 6.

^[2] *Zapiski*, št. 1346, 31. 5. 1936.

^[3] *Zapiski*, št. 1622. Kdo je M., ni znano.

^[4] *Pismo 29. 12. 1947/14. 2. 1966, št. 47. Na vsak način hočejo sprožiti majhen ali pa velik konflikt* (prim. Pismo iz Madrida škofu Leopoldu Eiju y Garayu, EF-410525-1). Jožefmarija se je izogibal zapletanju v glasne spore.

^[5] *Pismo 29. 12. 1947/14. 2. 1966, št. 18.*

Kljub vsemu pa je ustanovitelj pričakoval, da bo »nasprotovanje dobrih« imelo svoj vpliv na prihodnost. Tako je tudi bilo. Leta 1951 je na primer zapisal: *V tistem prvem težkem obdobju, ki ga ni lahko opisati, saj se je mnogo duš dvignilo zoper Opus Dei in zoper mene, sem govoril vašim bratom, ki so bili ob meni: Otroci moji, najhujša ni ta sedanja kampanja, hujše bo to, da bodo potem iste stvari ponavljali skrajneži in sovražniki Cerkve ter z lažnim pričevanjem teh svetih mož*

podkrepili svoje klevete. In to se dejansko dogaja. Nobena izmed laži o Delu, ki se širijo sedaj, ni nova: to so iskreno rečeno stare stvari, izmišljene so bile že takrat, pred mnogimi leti (Pismo 14. 9. 1951, št. 12).

Skoraj pol stoletja pozneje, leta 1983 (in to je zgolj eden med mnogimi primeri), je v Zvezni republiki Nemčiji izbruhnila kampanja dezinformiranja proti Opus Dei, ki jo je zelo napadalno izvajala močna radijsko-televizijska hiša *Westdeutscher Rundfunk* (WDR).

Njene oddaje so napadale Opus Dei in ga označevala za versko sekto, tako kot je bil že nekoč ožigosan za krivoverstvo. Pošiljali so anonimne tiskovine družinam, katerih otroci so se udeleževali apostolskih dejavnosti Opus Dei, in njihove starše opozarjali na nevarnost. Delo so obtoževali, da je tajno združenje in družbeno

izredno nevarno, saj naj bi bili nekateri njegovi člani vpleteni v sporne posle in celo v trgovino z orožjem.

Da bi resnica prišla na dan in da bi bile krive obtožbe te kampanje zavrnjene, se je Opus Dei v Nemčiji po nasvetu kardinala Josepha Höffnerja moral obrniti na sodišče. Steklo je več procesov, ki so se končali s sodbami v prid Opus Dei. Prim. sodbo Deželnega sodišča München I, 10. 7. 1985 (AZ 9 0 1368/85); sodbo Vrhovnega deželnega sodišča München, 25. 4. 1986 (AZ 21 U4871/85); in še sodbo istega sodišča z dne 17. 9. 1986 (AZ 21 U6128/85).

WDR je moral javno preklicati svoje zmotne obtožbe in sodno je bilo prepovedano širjenje ali prodajanje knjig, ki so vsebovale tiste neresnice. O tej kampanji: Hans Thomas, *Öffentliche Information und*

Persönlichkeitsrecht, v: Die Neue Ordnung, 4/1987.

[6] Prim. *Pismo 29. 12. 1947/14. 2. 1966, št. 3 in 18.* V resnici se je, kot smo tudi že povedali, odločil, da to pismo shrani v Splošnem arhivu Prelature (AGP) kot dokument in ga ne razpošlje v centre Dela.

[7] *Prav tam, št. 2.*

[8] *Prav tam, št. 4.*

[9] *Prav tam, št. 13.*

[10] *Prav tam, št. 11.*

[11] Poleg drugih virov prim.: *Pismo iz Pamplone članom Dela v Madridu, EF-410601-3; in Pismo iz Madrida p. Carlosu Gómezu Martinhu SJ, EF-410614-2.*

[12] *Pismo škofa Leopolda Eija y Garaya montseraškemu opatu koadjutorju Aureliu Maríi Escarréju*

Janéju OSB, 1. 9. 1941, RHF,
D-03545/4.

Pozneje, 3. novembra (RHF,
D-03545/5), piše opat škofu: »Če sem
v svojem zadnjem pismu dejal, da si
nasprotovanja, ki ga je od vsepovsod
deležno Delo, ne bi upal imenovati
preganjanje, sem to rekel zato, ker
čutim resničen odpor do te besede
glede na to, da nasprotovanje prihaja
od cerkvenih oseb, v bistvu pa se
moja presoja ne razlikuje od vaše. In
preganjanje Opusa ter njegovih
privržencev se še kar nadaljuje.«

»Podaljšek primera Bañolas« – namig
na nasprotovanje, ki je v kraju
Bañolas (provinca Gerona) na
začetku njenega delovanja doletelo
ustanovo Magdalene Auline z
imenom Župnijske delavke.

[13] Pismo patra Daniela Ruiza SJ
ustanovitelju z dne 23. 5. 194, že
citirano. Izvirnik v: RHF, D-30005.
Madridski škof v pismu opatu

Escarréju z dne 24. 5. 1941, se pravi kakor hitro je lahko prebral pismo patra Daniela Ruiza SJ, pripominja: »Včeraj sem prebral neko pismo, v katerem predstojnik neke rezidence SJ pravi, da blati Družbo Jezusovo, kdor trdi, da le-ta preganja Opus Dei in si prizadeva za njegovo uničenje. Vi, ki veste, kaj se tam dogaja, lahko sami presodite.« Prim. *Dodatek XIX*. Argumentiranje spominja na La Fontainovo basen *Volk in jagnje*. Pa vendar se je takšno argumentiranje prijelo. V tistih dneh, ko se je ustanovitelj 31. 5. 1941 srečal s patrom Gómezom Martinhem v kolegiju Areneros v Madridu, mu je toledski provincial ponovil isto sodbo, ki jo je Jožefmarija zabeležil s temi besedami: ***Trpijo preganjanje, zato ker – tako pravi – mu najboljši odhajajo*** (zapisek z dne 31. 5. 1941, RHF).

^[14] Pismo škofa Leopolda Eija y Garaya montseraškemu opatu

koadjutorju Aureliu Maríi Escarréju Janéju OSB, 21. 6. 1941 (RHF, D-03545-3); celotno besedilo v *Dodatku XX*.

^[15] *Pismo 29. 12. 1947/14. 2. 1966, št. 4.*

^[16] Pismo iz Madrida škofu Leopoldu Eiju y Garayu, EF-410525-1.

^[17] Ustanoviteljeva zabeležka z dne 9. 6. 1948; RHF, D-15011. Prim. tudi Silvestre Sancho Morales, v: *Testimonios ..., op. cit.*, str. 405–406; in RHF, AVF-0027.

^[18] Prim. RHF, D-15013 in D-15014.

^[19] Pismo iz kraja San Ildefonso de La Granja Álaru del Portillu, EF-410925-1. Tisti teden, od 21. do 27. septembra, je bil nastanjen v prenočišču Hotel Europeo v La Granji; prim. RHF, D-15410.

^[20] *Zapiski, št. 711, 28. 4. 1932.*

[21] Pismo leónskega škofa Carmela Ballesterja Nieta ustanovitelju, León, 27. 10. 1941; izvirnik v: RHF, D-15289.

[22] *Pismo 29. 12. 1947/14. 2. 1966, št. 10.*

[23] Pismo iz kraja San Ildefonso de La Granja Álvaru del Portillu, EF-410925-1.

[24] *Zapiski, št. 1855 in 1856. Lazaristi so imeli hišo na Ulici Fernández de la Hoz.*

[25] Poročilo o Jožefmarijevem pogovoru s škofom Leopoldom Eijom y Garayem z dne 29. 1. 1941. Izvirnik v: RHF, D-30010.

[26] Prim. *Zaupno poročilo o tajni organizaciji Opus Dei*, že citirano; in anonimni zapis, izročen nadškofu v Santiagu de Compostela, že citirano, RHF, D-15006.

^[27] Na vrhu lista je ročna zabeležba, ki se glasi: »Prispelo 13. 6.

Odgovorjeno 15. 6.« Izvirnik je nekaj let pozneje škof Eijo y Garay osebno izročil ustanovitelju.

Gospod Sebastián Cirac Estopañán, star Jožefmarijev prijatelj, je doktoriral iz filozofije in književnosti na Univerzi v Madridu; poleg tega je imel še tri druge civilne oziroma cerkvene doktorate. V času kampanje proti Delu je bil profesor grške književnosti na Univerzi v Barceloni. V tistih dneh, ko za člane Dela niti dopisovanje po pošti ni bilo varno, je ustanovitelj rekel Álvaru: ***Dobro bi bilo, da se, dokler vihar ne mine, pisma našim pošiljajo preko Ciraca*** (Pismo iz Léríde članom Dela v Madridu, EF-410420-2).

Izraz »novica prihaja iz verodostojnega vira« namiguje na kakšnega prijatelja gospoda Sebastiáná na uradnem cerkvenem

položaju ali na osebo, ki je bila blizu predstojniku aragonske province, patru Mondrii, ki je bil tudi vpleten v obtožbe (prim. Pismo iz Madrida patru Carlosu Gómezu Martinhu SJ, EF-410614-2).

[28] Pismo je datirano v Madridu, 15. 6. 1941. V RHF, D-30011, je ohranjena kopija, ki jo je priskrbel g. Leopoldo malo pred svojo smrtjo (leta 1963). Na zgornjem robu lista je ustanovitelj zapisal: ***Vrnil g. Leopoldo.***

[29] Prim. *Dodatek XXI.*

[30] Zabeležka o Jožefmarijevem pogovoru z msgr. Lucianom Pérezom Platerom, škofom v Segovii, z dne 23. 9. 1941 (izvorni rokopis v: RHF, D-30012).

Glede na to, da omenja ***val veselja, celo fizičnega***, in obtožbo pri ***Svetem oficiju***, je jasno, da se navezuje na že opisani dogodek nekaj mesecev poprej, ko se je

sprehajal s Casimirom Morcillem, enim izmed generalnih vikarjev madridske škofije, in mu je ta povedal, da so ga obtožili v Rimu. Spomin na tisti trenutek Jožefmarija povzema z besedami: **[...] obtožen v Rimu, morda pri Svetem oficiju, sem se silno razveselil, kar poskakoval sem od radosti, ko sem šel po cesti** (RHF, D-15011).

^[31] Prim. Pismo iz kraja San Ildefonso de La Granja Álvaro del Portillo, EF-410925-1.

^[32] RHF, D-30009. Gre za delno kopijo pisma, ki ga je na Sveti sedež poslal vrhovni predstojnik Družbe Jezusove. Kopija je datirana s 3. julijem 1942. To pismo, če se nanaša na pošiljko Svetemu sedežu, ki jo omenja Sebastián Cirac, je moralo nastati že več mesecev, morda eno leto, prej. Verjetno je to besedilo končalo med **klevetniškimi papirji**, ki jih je ustanovitelj Opus Dei

shranjeval, in najbrž mu ga je tako kot mnoge druge dokumente izročil kak cerkveni dostojanstvenik. Pismo je napisano v italijanščini.

Andrés Vázquez de Prada

© Fundación Studium

.....

pdf | document generated
automatically from [https://
dev.opusdei.org/sl-si/article/7-svetnisko-
reklo/](https://dev.opusdei.org/sl-si/article/7-svetnisko-
reklo/) (6. Avg. 2025)